

Minister Zdrowia

DLT.050.33.2026.AM
Warszawa, 17 sierpnia 2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 18832 Pani Poseł Karoliny Pawliczak, w sprawie zapewnienia równych warunków wsparcia dla honorowych dawców krwi niezależnie od formy zatrudnienia, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o publicznej służbie krwi¹ honorowemu dawcy krwi oraz zastrużonemu honorowemu dawcy krwi przysługują:

- zwolnienie od pracy oraz zwolnienie od wykonywania czynności służbowych w dniu oddania krwi i w dniu następnym, a także na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi²;
- zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy;
- zwrot kosztów przejazdu do jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi na zasadach określonych w przepisach dotyczących diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju; koszt przejazdu ponosi jednostka organizacyjna publicznej służby krwi;
- posiłek regeneracyjny.

Natomiast zgodnie z § 12 rozporządzenia w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy³ pracodawca jest obowiązany zwolnić od pracy pracownika będącego krwiodawcą na czas oznaczony przez centrum krwiodawstwa w celu oddania krwi. Pracodawca jest również obowiązany zwolnić od pracy pracownika będącego krwiodawcą na czas niezbędny do przeprowadzenia zaleconych przez centrum krwiodawstwa okresowych badań lekarskich, jeżeli nie mogą one być wykonane w czasie wolnym od pracy.

Z powyższego zapisu wynika, że ustawodawca uregulował sytuację dotyczącą zatrudnienia na umowę o pracę przez pracodawcę. Natomiast w przypadku osób współpracujących w oparciu o inną podstawę, tj. np. w oparciu o umowę cywilnoprawną, a tym samym, w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego⁴, strony mogą na zasadzie swobody umów określić w umowie uprawnienie do przerwy w realizacji umowy za wynagrodzeniem, w przypadku

¹ ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2024 r. poz. 1782)

² zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 298² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277, z późn. zm.)

³ Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz.U. z 2014 r. poz. 1632).

⁴ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2026 r. poz. 795).

oddawania krwi. Jest to w takim przypadku prawo, a nie obowiązek stron. Należy nadmienić także, że sama nazwa umowy nie przesądza o jej charakterze, przez co może mieć miejsce uznanie umowy cywilnoprawnej za umowę o pracę, co wymaga jednak zgodnej woli stron albo postępowania sądowego.

Podkreślić należy, że ustawa o publicznej służbie krwi posługuje się pojęciem „honorowy dawca krwi” bez wskazywania formy zatrudnienia dawcy. Jednocześnie wskazać należy, że odrębne przepisy, o których mowa powyżej pozostają poza zakresem kompetencji publicznej służby krwi. Priorytetem działania publicznej służby krwi jest zapewnienie dostępności krwi i jej składników dla celów leczniczych, a to jest możliwe wyłącznie dzięki gotowości obywateli do oddawania krwi. Mając na uwadze, że krew jest bezcennym lekiem, którego nie można wyprodukować metodami laboratoryjnymi, konieczne jest jej oddawanie przez ludzi zdrowych i świadomych istoty honorowego krwiodawstwa. W związku z tym planowane jest zintensyfikowanie działań edukacyjnych i promocyjnych skierowanych do młodych osób. Dzięki wzmoczonej edukacji na temat honorowego krwiodawstwa oraz zwróceniu szczególnej uwagi na coraz młodsze grupy wiekowe możliwe będzie uświadamianie jak ważne i potrzebne jest honorowe oddawanie krwi. Wobec powyższego w planowanej do ewentualnej realizacji nowej perspektywie programu polityki zdrowotnej Ministra Zdrowia, w zakresie zapewnienia samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2027-2032, wzmocnione zostaną działania dotyczące przekazywania wiedzy na temat potrzeby honorowego oddawania krwi, roli jaką w systemie krwiodawstwa pełnią osoby ofiarowujące krew lub jej składniki, komu krew ratuje życie, dlaczego trzeba honorowo oddawać krew, etc. Organizacje wchodzące w skład systemu krwiodawstwa i krwiolecznictwa są świadome konieczności ustawicznego i ciągłego podejmowania działań z zakresu promocji i edukacji honorowego krwiodawstwa korzystając z różnych narzędzi i dróg dotarcia do grup docelowych. Dlatego, tak jak to miało miejsce dotychczas, propozycja założeń programu na kolejne lata zostanie opracowana przez interdyscyplinarny zespół i będzie miała charakter długofalowy konsekwentnie realizując cele sformułowane już w poprzednich edycjach Programu jako strategię długofalowych rozwiązań w zakresie promocji i edukacji honorowego krwiodawstwa.

Warto dodać, że obecnie realizowany program polityki zdrowotnej pn. „Zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2021-2026” także uwzględnia promowanie honorowego krwiodawstwa, obalenie mitów związanych z oddawaniem krwi oraz kształtowanie pozytywnych postaw prospołecznych także wśród dzieci i młodzieży. W ramach pakietu informacyjno-edukacyjnego dla uczniów zostały opracowane materiały promocyjne, m.in.: prezentacje multimedialne do wykorzystania przez nauczycieli podczas prowadzenia lekcji, komiksy, gry edukacyjne, książeczki z zagadkami dla najmłodszych, a także plakaty, ulotki, broszury, infografiki edukacyjne oraz filmy promocyjne. Opracowane materiały dostosowane są do potrzeb rozwojowych uczniów – uwzględniając potrzebę dotarcia do ww. grupy i zainteresowania młodych osób honorowym krwiodawstwem, by w przyszłości stanowiły one stabilny fundament krwiodawstwa i krwiolecznictwa, oraz dostosowanie działań promocyjnych i edukacyjnych do grupy odbiorców.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/